

Asia: VN/34178/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tuloverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta luonnollisten henkilöiden omaisuuden arvonnousutulon johdosta määrättävän veron käyttöönottamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuloverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta luonnollisten henkilöiden omaisuuden arvonnousutulon johdosta määrättävän veron käyttöönottamiseksi

Akava kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja lausuu näkemyksensä seuraavaa.

Esityksen pääasiallinen sisältö:

1. Selvitetään veromallia, jolla estetään myynteihin, lahjoihin ja perintöihin liittyvien verojen välttäminen silloin, kun Suomessa verovelvollisena ollut muuttaa asumaan ulkomaille.
2. Tuloverolakiin lisättäisiin uudet säännökset omaisuuden arvonnousutulosta, joka laskettaisiin laskennallisena luovutusvoittona.
3. Omaisuuden arvonnousutulo luettaisiin Suomesta pois muuttoa edeltävän päivän verovuoden pääomatuloksi tai verovelvollisen vaatimuksesta sen verovuoden tuloksi, jona omaisuutta luovutetaan vastikkeellisesti tai lahjana, ei kuitenkaan, jos luovutus tapahtuu myöhemmin kuin kahdeksantena verovuotena muuttovuoden jälkeen.
4. Veroa sovellettaisiin luonnollisiin henkilöihin, jotka ovat ennen Suomesta pois muuttoa asuneet Suomessa vähintään neljän vuoden ajan muuttoa edeltäneiden 10 vuoden aikana (ja olleet Suomessa yleisesti verovelvollisia).
5. Sääntelyn piiriin kuuluisi irtain omaisuus.

6. Sääntelyä sovellettaisiin, jos omaisuuden arvonnousutulon alaisen omaisuuden yhteenlaskettu käypä arvo olisi vähintään 500.000 euroa tai laskennallisen luovutusvoiton määrä olisi vähintään 100.000 euroa. Nämä ehdot täyttävillä henkilöillä olisi ilmoitusvelvollisuus.

7. Laskennallinen luovutusvoitto määräytyisi omaisuuden Suomesta pois muuttoa edeltävän päivän arvon ja hankintamenon erotuksena. Vero määrättäisiin tuon luovutusvoiton 100.000 euroa ylittävälle osalle pääomatulon verokannan mukaan.

8. Arvonnousutulo luettaisiin Suomesta pois muuttoa edeltävän päivän verovuoden pääomatuloksi paitsi, jos verovelvollinen erikseen vaatii, että se luetaan muuttovuoden sijasta sen verovuoden tuloksi, jonka aikana omaisuus on luovutettu (vastikkeellisesti tai lahjana).

9. Verohallinnolla olisi tietyin edellytyksin oikeus vaatia vakuutta verovelvollisen vaatiessa tuloksi lukemisen lykkäämistä.

Akavan kanta:

Käsillä oleva luonnos arvonnousutulon verottamisesta tarvitsee lisää valmistelua jopa sen keskeisten ajatusten ja periaatteiden osalta.

Toteutuessaan laki kasvattaisi huomattavan paljon verraten pienen ihmisjoukon hallinnollista taakkaa ilman, että se lisäisi verokertymää merkittävästi.

Suomen kipeästi kaipaamien ulkomaisten asiantuntijoiden houkuttelevuus tänne yli neljän vuoden ajaksi vaikeutuisi huomattavasti, kun heille (mahdollisesti) lankeaisi sen jälkeen kahdeksaksi vuodeksi ilmoitusvelvollisuus ja hallinnollinen taakka. Tämä on vastoin tavoitetta lisätä ulkomaisia asiantuntijoita Suomessa ja kasvattaa TKI-investointeja.

Ilman luovutusta pelkästään muuton hetkellä kertyneen arvonnousun perusteella määräytyvä tulo ja vero ovat vieraita suomalaiselle järjestelmälle. Ajatus, että henkilön täytyy itse erikseen vaatia veron lykkäämistä verovuoteen, jolloin tulo realisoituu, on kankea ja byrokraattinen. Yksinkertaisuuden vuoksi voitaisiin ajatella, että realisoitu luovutusvoitto jaetaan aikanaan Suomen ja uuden asuinpaikan kesken sen mukaan, kuinka paljon omistusaikana on kummassakin asuttu.

Muuton jälkeen omaisuuden arvo saattaa alentua niin paljon, että syntyy tappiota. Tappio on normaalisti vähennyskelpoista, mutta tässä vähennyskelpoisuutta on jostain syystä rajoitettu.

Kahdenkertaisen verotuksen estämiseksi on hyvä selvittää, miten ehdotettu laki toimii esimerkiksi silloin, kun maasta pois muuttanut henkilö lahjoittaa omaisuuttaan Suomessa asuville jälkeläisilleen. Maksetaanko silloin sekä arvonnousuveroa että lahjaveroa?

Lopuksi:

Ajatus siitä, että Suomella on oikeus verottaa Suomesta pois muuttanutta henkilöä (ainakin osittain) myyntivoitosta, jota on kerrytetty hänen asuessaan Suomessa, on periaatteellisesti kannatettava.

Nyt lausuntokierroksella oleva luonnos sisältää kuitenkin monia ongelmallisia kohtia ja se on hallinnollisesti raskas kaikille osapuolille.

Sorjonen Pasi
Akava ry